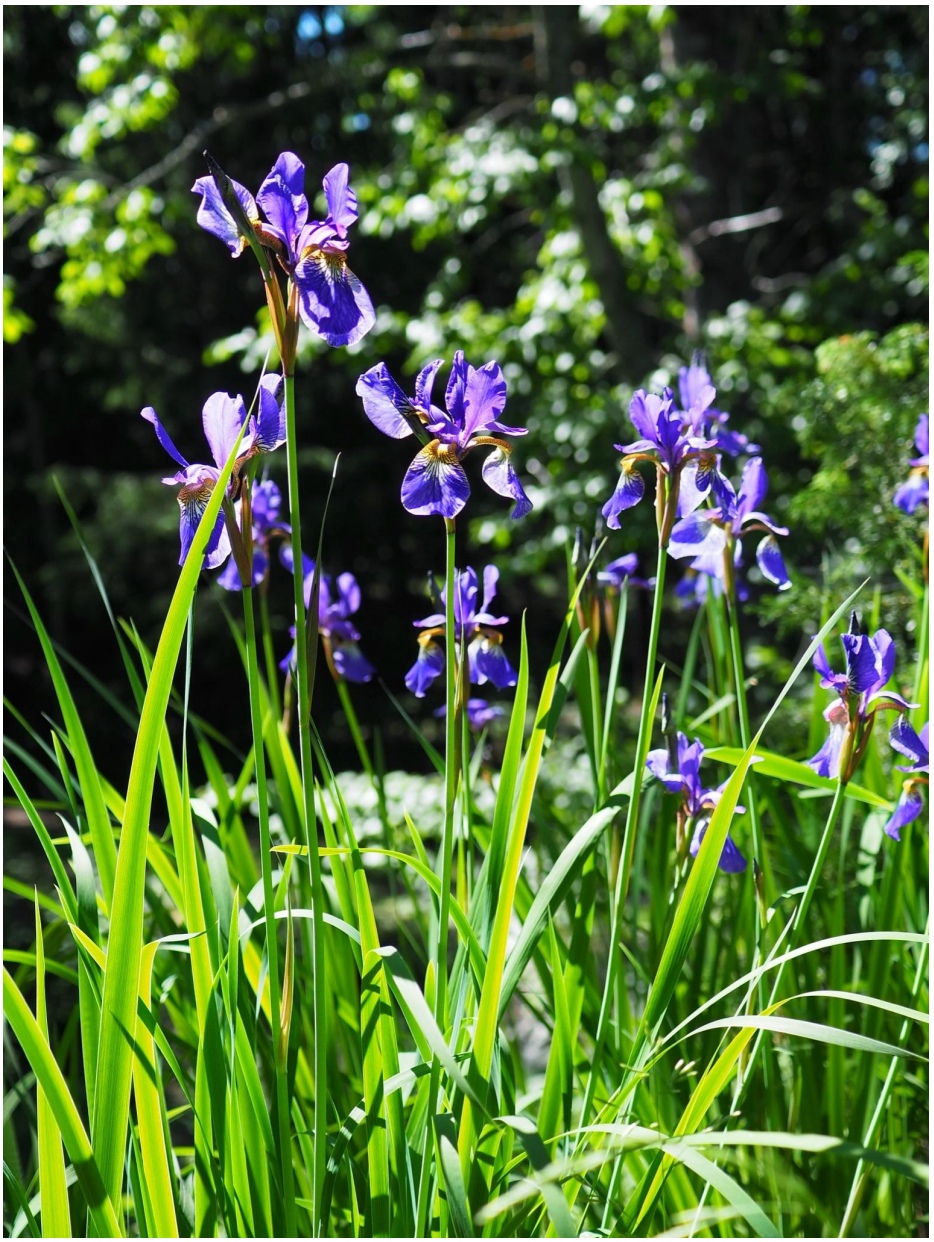

Solistina toimimisen näyttö

ke 28.4 klo 17.30 konserttisali

Iirisilona Segerstam, laulu

Katarina Katris, piano

Timo Latonen, piano

HELSINGIN
KONSERVATORIO

Rohkeasti klassinen

OHJELMA

W. A. Mozart (1756-1791)
Donna Elviran aaria ”Ah chi mi dice mai” oopperasta *Don Giovanni*

• • •

Robert Schumann (1810-1856)
Die Lotosblume, op. 25 nro 7 (Heinrich Heine)

Francis Poulenc (1899-1963)
Reine des mouettes, 1. osa sarjasta *Métamorphoses* (Louise de Vilmorin)

Erkki Melartin (1875-1937)
Pois meni merehen päivä (Kallio)

• • •

Ture Rangström (1884-1947)
Flickan från fjärran (Erik Lindorm)

Hugo Wolf (1860-1903)
Er ist’s, nro 6 kokoelmasta *Mörike Lieder* (Eduard Mörike)

TEOSESITTELYT

W. A. Mozartin oopperassa (1756-1791) **Don Giovanni** tulinen espanjatar Donna Elvira saapuu Sevillaan. Matka on ollut pitkä, mutta tämä ei Elviraa lannista. Aariassa *"**Ah chi mi dice mai**"* Donna Elvira on raivon valtaamassa tunnekuohussa. Rakastamansa mies, Don Giovanni, on pettänyt häntä. Yhtäältä Elvira on varma halustaan kostaa, mutta toisaalta tunteensa Don Giovannia kohtaan ovat edelleen läsnä. Rakkauden ja vihan ristiriidan piinaama Donna Elvira kerää rohkeutensa kohdata Don Giovanni.

Robert Schumann (1810-1856) on yksi saksalaisen liedkirjallisuuden keskeisimmistä säveltäjistä. ***Die Lotosblume*** on teos hänen kuuluisasta laulusarjasta ***Myrten***, jonka hän omisti vaimolleen Clara Schumannille. Herkkä ja yksinkertaisuudessaan hurmaava laulu kuvaa, kuinka yön saapuessa lootuskukka paljastaa kuulle viattomat kukkaiskasvonsa.

Francis Poulencin *Métamorphoses* -sarjan ensimmäinen osa ***Reine des mouettes*** kuvaa aistikkaasti hetken tuulahdusta, muistikuvaa senhetkisestä: vaahtoava aallokko, lämmin merituuli ja käsivarsien syleily. Laulussa vuorottelee virtaava legatolinja ja rytmikäs, puheenomainen teksti. Koko laulusarja on näyttävä kolmen osan kokonaisuus, jossa osat voimakkaasti kontrastoivat musiikillisesti keskenään.

Pois meni merehen päivä on **Erkki Melartinin** (1875-1937) vuonna 1897 säveltämä yksinlaulu. Teoksen teksti on taiteilijanimellä **Kallio** (1803-2852) kulkevan runoilijan käsialaa. Melartinin musiikkia ei harmillisesti esitetä tai levytetä yhtä ahkerasti kuin muita hänen aikalaistensa musiikkia, vaikka hänellä on useita vaikuttavia teoksia. Kalevalaishenkinen runo ja suomalaisen musiikin omintakeinen melankolisuus värittää tämän traagisen rakkaudenkaihon. Vaikka aikaa on kulunut, niin silti kevään tuomat muuttolinnut ja kultaiset kukat herättävät kertojan rinnassa möyrivän patoutuman esiin.

Ture Rangström (1884-1947) oli ruotsalainen säveltäjä, joka tunnetaan parhaiten hänen säveltämistään yksinlauluistaan. ***Flickan från fjärran*** on intensiivisesti tunnelatautunut katsaus runon henkilön kokemasta pelosta, kauhusta ja vainoharhaisuudesta. Yhtäkkinen ärsyke päästää traumaattisen takauman valloilleen. Kertoja kamppailee todellisuudentajun hahmottamisen kanssa. Onko tyttö kaukaisuudesta todella totta vai pelkkä harhaluulon tuotos?

Persoonallisella itävaltalaissäveltäjällä **Hugo Wolfilla** (1860-1903) oli tapana keskittyä yhden runoilijan teksteihin kerrallaan. Hänellä oli kyky luoda tiiviisti ekspressiivisiä ja intensiivisiä kokonaisuuksia. ***Er its's*** on teos **Eduard Möriken** (1804-1875) teksteihin perustuvasta laulusarjasta ***Mörike Lieder***. Siinä siniset kukat puhkeavat, raikas tuulen tuoksu tuulahtaa ja kevään jälleennäkeminen täyttää mielen riemulla. Kyllä, kevät on saapunut!

KÄÄNNÖKSET

W. A. Mozart: Donna Elviran aaria oopperasta *Don Giovanni*

Ah, chi mi dice mai	*Kuka täällä voisi kertoa minulle*
quel barbaro dov'è,	*missä se ilkimys on,*
Che per mio scorno amai,	*jota häpeäkseni rakastin,*
che mi mancò di fe?	*joka petti minut?*
Ah, se ritrovo l'empio,	*Jos löydän sen kelmin,*
E a me non torna'ancor,	*eikä hän palaa takaisin luokseni,*
Vo' farne orrendo scempio,	*aion tehdä hänen elämästään kauheaa,*
gli vo' cavare il cor.	*repiä hänen sydämensä irti.*
(Lorenzo da Ponte)	(käännös: Iirisilona Segerstam)

R. Schumann: Die Lotosblume – Lootuskukka

Die Lotosblumen ängstigt	*Lootuskukka kavahtaa*
sich vor der Sonne Pracht,	*auringon loistoa,*
und mit gesenktem Haupte	*ja painunein päin*
erwartet sie träumend die Nacht.	*odottaa unelmoiden yötä.*
Der Mond, der ist ihr Buhle,	*Kuu, joka on kukan sulhanen,*
er weckt sie mit seinem Licht,	*herättää tämän valollaan*
und ihm entschleiert sie freundlich	*ja kuulle kukka ystävällisesti*
ihr frommes Blumengesicht.	*viattomat kukkaiskasvonsa paljastaa.*
Sie blüht und glüht und leuchtet,	*Kukka hehkuu ja loistaa,*
und starrett stumm in die Höh;	*ja tuijottaa vaiti korkeuteen;*
sie duftet und weinet und zittert	*se tuoksuu ja itkee ja värjyy*
vor Liebe und Liebesweh.	*rakkaudesta ja rakkaudentuskistaan.*
(Heinrich Heine)	(käännös: Iirisilona Segerstam)

F. Poulenc: Reine des mouettes – Lokkien kuningatar

Reine des mouettes, mon orpheline	*Lokkien kuningatar, minun orponi*
Je t'ai vue rose, je m'en souviens	*Näin sinut punastuneena, muistan sen*
Sous les brumes mousselines	*Musliinisen sumun alla*
De ton deuil ancien.	*menneet surusi.*
Rose d'aimer le baiser qui chagrine	*Punastuneena suudelmasta joka kiihottaa sinua*
Tu te laissais accorder á mes mains	*antaudut käsivarsilleni*
Sous les brumes mousselines	*Musliinisen sumun alla*
Voiles de nos liens.	*meidän verhomme side.*
Rougis, rougis mon baiser te devine	*Punastus, punastus, suudelmani aavistaa*
Mouette prise aux nœuds des grands chemins.	*Lokki kaappasi suurten teiden kohdatessa.*
Reine des mouettes, mon orpheline	*Lokkien kuningatar, minun orponi*
Tu étais rose, accordée à mes mains	*olit punastunut, antautunut käsivarsilleni*
Rose sous les mousselines	*Punastuneena musliinien alla*
Et je m'en souviens.	*ja minä muistan sen.*
(Louis de Vilmorin)	(käännös: Iirisilona Segerstam)

T. Rangström: Flickan från fjärran – Tyttö kaukaisuudesta

Flickan från fjärran	*Tyttö kaukaisuudesta*
vandrar förbi ditt hus.	*vaeltaa talosi ohi.*
Stäng dina dörrar,	*Sulje ovesi,*
tänd i ditt fönster ljus.	*sytytä valo ikkunasi alle.*
Ställ dig som skiltvakt,	*Asetu seisomaan kuin vartiosoturi,*
stram, med förklarad min	*tiukkana, selkein ajatuksin*
så det ej går en darrning	*jotta verhosi eivät vapise.*
i din gardin.	

Ropa på barnen.
Tvekar du en sekund
springer du ut i månen,
går du från gård och grund.

Från allt som trycker
ville du du slå dig fri,
när flickan från fjärran
dansar förbi.

Flickan från fjärran
svävar i evig vår.
Mannen av jorden darrar
för hennes lösta hår.
Flickan från fjärran
får du ei komma när,
ty du har heligt lovat
bli där du är.

Flickan från fjärran
möter du i din död
om du stått stolt och upprätt
mitt i din svåra nöd.
Var gång hon skymtar,
skyldra du skall gevär,
så flickan från fjärran
vet vem du är.

(Erik Lindorm)

Huuda lapset luoksesi.
Jos epäröit hetkenkään,
niin juokset ulos kuutamoon,
jätät talosi ja tavarasi.

Kaikista ahdistuksen kahleista
haluat vapautua,
kun tyttö kaukaisuudesta
tanssahtelee ohitsesi.

Tyttö kaukaisuudesta
liitelee ikuisessa keväässä.
Maallikko vapisee
hänen hulmuavista hiuksistaan.
Tyttö kaukaisuudesta
kieltää sinua tulemasta lähelle,
sillä sinä olet hartaasti luvannut
pysyä omana itsenäsi.

Tyttö kaukaisuudesta
tervehtii sinua kuolemassasi,
jos seisot pystyssä ja suorassa
keskellä vaikeaa ahdinkoa.
Joka kerta hänen vilkaistessaan,
ole kuin vartiosoturi,
jotta tyttö kaukaisuudesta
tietää kuka olet.

(käännös: Iirisilona Segerstam)

E. Melartin - Pois meni merehen päivä

Pois meni merehen päivä.
Poijes kultaisna käkenä
läntisille lainehille.

Meni kevät. Meni kesä.
Kukkinensa ja kultinensa
Lähti linnutkin minulta
Muille maille laulamahan.
Jo menivät.

Jo tulivat kaikki takaisin;
tuli kodilla ilman päivä
kahta kannihimpi.
Tuli kevät. Tuli kesä.
Tulivat iloiset linnut.
Tuli kultaiset kukatkin.

Ei tule syän alani
Ei ikinä eläissäni
tule mieli miekkoiseni,
Toivottavani takaisin.

(Kallio)

H. Wolf: Er ist's - Hän se on

Frühling lässt sein blaues Band
wieder flattern durch die Lüfte;
süße, wohlbekannte Düfte
streifen ahnungsvoll das Land.

Kevät teettää sinisen nauhansa
jälleen hulmuaa ilmojen halki;
suloinen, hyvin tuttu tuoksu
hivelee aavistellen maan pintaa.

Veilchen träumen schon,
wollen balde kommen.
Horch, von fern ein leiser Harfenton!

Frühling, ja du bist's!
Dich hab ich vernommen!
Ja, du bist's!

(Eduard Mörike)

Orvokit unelmoivat jo,
he haluavat pian tulla esiin.
Kuuntele, kaukaa kuuluu harpun vieno ääni!

Kevät, kyllä se olet sinä!
Sinua minä olen kaivannut!
Kyllä, sinä se olet!

(käännös: Iirisilona Segerstam)

Iirisilona Segerstam (s. 1999) on opiskellut klassisen laulun pääaineopintoja Helsingin Konservatorion muusikon ammatillisessa koulutuksessa vuodesta 2019 lähtien opettajanaan Hanna-Leena Haapamäki. Musiikin opiskelemisen Iirisilona on aloittanut jo vuonna 2005 Länsi-Helsingin musiikkiopistossa, tosin ensin pääaineenaan viulu. Myöhemmin vuosien varrella instrumentiksi valikoitui klassinen laulu, jonka pääaineopinnot hän aloitti samaisessa musiikkiopistossa syksyllä 2017. Iirisilona esiintyy aktiivisesti konservatorion järjestämissä konserteissa ja ammatillisen koulutuksen ooppera-ensemblen produktioissa. Laulukursseilla Iirisilona on ollut mm. Sirkka Parviaisen, Päivi Kantolan ja Airi Tokolan opetuksessa.

Iirisilonaa kiinnostaa musiikki monesta näkökulmasta ja haluaa olla monipuolinen muusikko. Iirisilona arvostaa laulamisen kokonaisvaltaisuutta ja monipuolisuutta itseilmaisun keinona. Lauluopintojensa lisäksi hän soittaa pianoa sivuaineenaan, osallistuu orkesterin- ja kuoronjohdon valinnaiselle kurssille ja on ammattiopiskelijoiden oppilaskunnan hallituksen jäsen.

Mielenkiinto lied-taiteeseen on syttynyt Iirisilonan konservatorio-opintojen myötä. Hänelle myönnettiin syksyllä 2020 Aune ja Kaarlo Forsmanin säätiön stipendi lied- ja laulumusiikin menestyksestä.

Iirisilona ja lied-pianistinsa **Katarina Katris** (s. 2000) aloittivat yhteistyön syksyllä 2020 ja työstävät ahkerasti ohjelmistoaan Heikki Pellisen johdolla. Duon tavoitteena on osallistua syksyllä 2021 järjestettäviin *Helsinki Lied* -kilpailuihin. Iirisilonan ja Katarinan mielestä lied-musiikissa mukaansatempaavaa on luovan ja mielikuvitusrikkaan työskentelyn mahdollisuus sekä tarinan kertominen ja tunteiden välittäminen musiikin avulla.

Opiskeluvuodet Helsingin Konservatoriolla ovat olleet Iirisilonalle ratkaiseva kimmoke ryhtyä opiskelemaan musiikkia vakavasti. Seuraavaksi hänen tavoitteena on päästä jatko-opiskelemaan joko Suomessa tai ulkomailla. Ura laulajana on Iirisilonan tulevaisuuden hartain toive.